

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **R. K.**

skazanego z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2023 r.,

z urzędu

kwestii wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 405/22

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 2 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 16/22

**I. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.
wznawia z urzędu postępowanie w sprawie R. K.;**

**II. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14
czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 405/22, oraz utrzymany nim w
mocy wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 2 sierpnia 2022 r.,
sygn. akt III K 16/22 i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. umarza
postępowanie karne wobec R. K.;**

**III. kosztami postępowania w tym zakresie oraz wydatkami
postępowania wznowieniowego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z 2 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 16/22 uznał R. K. za winnego popełnienia czynów wyczerpujących dyspozycję:

1. art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;
2. art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
3. art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył R. K. karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z A. S. w jakikolwiek sposób oraz zbliżania się do niej na odległość mniejsza niż 100 metrów przez okres 3 lat;
6. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej opisanym w pkt. III przestępstwem szkody w całości poprzez uiszczenie na rzecz A. S. kwoty 600 zł;
7. na podstawie art. 63 § 1 k.k. orzekł o zaliczeniu na poczet wymierzonej oskarżonemu kary okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie;
8. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa wskazanych dowodów rzeczowych;
9. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił oskarżonemu wskazany w wyroku dowód rzeczowy;
10. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. K. M. kwotę 1.918,80 zł, w tym 358,80 zł Vat tytułem kosztów udzielonej oskarżonemu z urzędu pomocy prawnej;

11. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, po rozpoznaniu apelacji prokuratora, wyrokiem z 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 405/22, zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy (pkt I), rozstrzygnął jednocześnie w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, również ustalając, iż wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa (pkt. II i III).

Z inicjatywą rozważenia wznowienia przedmiotowego postępowania z urzędu, wystąpił Sąd Okręgowy w Opolu, który podniósł okoliczność, iż R. K. zmarł [...] 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie zmaterializowała się podstawa wznowienia postępowania z urzędu, o jakiej mowa w art. 542 § 3 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem, postępowanie wznawia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego.

Analiza wydanych w tej sprawie rozstrzygnięć, prowadzi do wniosku, że wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zapadł z obrazą przepisu prawa procesowego, przy czym uchybienie to miało charakter bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Zgodnie z zawartą w tym przepisie dyrektywą, jeśli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8 – 11 k.p.k., orzeczenie podlega uchyleniu bez względu na wpływ uchybienia na treść tego orzeczenia oraz niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Śmierć oskarżonego, co wynika z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania.

Z załączonego do akt sprawy odpisu skróconego aktu zgonu, wynika, że R. K. zmarł [...] 2023 r. (k. 591), co od tego momentu uniemożliwiało kontynuowanie wobec tego oskarżonego postępowania, a zarazem nakazywało jego umorzenie. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu orzekając w dniu 14 czerwca 2023 r. powinien był zatem uchylić zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Opolu i umorzyć postępowanie karne. Zważywszy jednak na fakt, że Sąd odwoławczy o śmierci oskarżonego nie miał

wiedzy, merytorycznie rozstrzygnął sprawę, co doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

W tym stanie rzeczy, zważywszy na treść art. 542 § 3 k.p.k. konieczne stało się wyeliminowanie z obrotu prawnego wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, a także utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji, a nadto wydanie, w oparciu o treść art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., orzeczenia następczego umarzającego postępowanie karne wobec R. K.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 638 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

[SOP]

[a!]